Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (judecător: Veronica Cuculescu)
Dosarul nr. 3a-43/25 (2-24092509-03-3a-09042025)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

05 martie 2026 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Elena Grumeza
Judecători: Svetlana Ghercavii, Natalia Costaș
Grefier Lilia Burlacu

examinând în ședință publică, apelul declarat de avocatul Musteață Eugeniu în interesele terțului Lungu Natalia,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat către Consiliul local Selișteș r-nul Orhei, terți Lungu Natalia și Bobeica Lilian privind anularea Deciziei nr.2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii cet. Lungu Natalia”,

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 04 februarie 2025, -

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 16.08.2024, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, a intentat acțiune către Consiliul local Selișteș, r-nul Orhei, terț Lungu Natalia, privind anularea deciziei nr. 2/10 din 08.04.2024 emisă de Consiliul sătesc Selișteș, „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”.

În motivarea acțiunii, reclamantul, a invocat că, la data de 08.04.2024, Consiliul local Selișteș a adoptat decizia nr. 2/10 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”, care 24.05.2024 a fost publicată în Registrul de stat al actelor locale.

Mai indică reclamantul și faptul că, în temeiul art. 64 al Legii privind administrația publică locală nr. 436/2006 și pct. 8 lit. g) HG „Cu privire la oficiile teritoriale ale cancelariei de Stat” nr. 845 din 18.12.2009, Oficiul teritorial Orhei a supus controlului obligatoriu de legalitate actul publicat.

Stipulează reclamantul că, în cadrul examinării controlului de legalitate s-a determinat că, prin decizia nr. 2/10 din 08.04.2024, „Cu privire la examinarea

cererii Lungu Natalia”, Consiliul local Selișteе, examinând cererea prealabilă și actele confirmative anexate de Lungu Natalia, moștenitoarea legală a defunctului *****, an.n.*****, IDNP *****, decedat la *****, prin care se solicită corectarea erorilor în Registrul Bunurilor Imobile, potrivit căruia terenurile cu numerele cadastrale ***** și *****, aparțineau lui *****, dar titlurile eronat au fost perfectate pe numele cet. Bobeica Lilian ***** (*****) și ***** *****: a decis:

- A corecta erorile de identificare comise în procesul transmiterii în proprietate, fără schimbarea posesiei de fapt a terenurilor, conform anexei nr. 1, parte integrantă a deciziei;

- A anula Extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor eliberat pe numele cet. Bobeica Lilian ***** nr. 751 din 10.12.2005;

- Primarul comunei Selișteе, conform actelor confirmative, va corecta titlurile emise cu numerele cadastrale ***** și *****, prin adăugarea inscripției „rectificare justă”, se va indica data corectării și se va aplica ștampila autorității publice locale.

La 19.06.2024, Oficiul teritorial Orhei, examinând legalitatea deciziei a contestat adoptarea acestui act prin Notificarea nr. 1304/OT8 – 645 din 19.06.2024.

A menționat că, decizia în cauză o consideră ilegală, deoarece la adoptarea acesteia, Consiliul local nu a ținut cont de prevederile art. 55/1 alin. (1) lit. c) Legea nr. 1543/1998 privind cadastrul bunurilor imobile și pct. 53 HG nr.437/2019 pentru aprobarea regulamentului privind modul de corectare a erorilor comise în procesul de atribuire în proprietate a terenurilor.

Totodată, Consiliul local Selișteе, în anexa deciziei prenotate a modificat pentru terenurile cu numerele cadastrale ***** și ***** destinația, din „Pentru construcții” în „Terenuri din intravilanul localității” și respectiv, modul de folosință din „Pentru construcții” în „Aferent obiectivului destinat locuinței”, corectări care nu se încadrează în prevederile legale sus menționate și nici în solicitarea cetățeanului.

La suprapunerea datelor prezentate în actele justificative anexate la decizie, cu datele din Cadastrul Bunurilor Imobile, reclamantul a identificat la nr. cadastral *****, că Primăria com. Selișteе confirmă că în legătură cu cet. Bobeica Lilian *****, nu s-au identificat înregistrări privind prezența acestuia în localitate, fapt contrazis de datele Registrului Bunurilor Imobile, proprietar „Bobeica Lilian

*****, an.n.*****”, temeiul înregistrării „Certificat de moștenitor nr. 3-1119 din 04.02.1997”.

A reiterat justificarea notificării prin: neclaritatea corectării erorii și lipsa în RSAL a materialelor justificative ale dosarului administrativ, care au stat la baza adoptării prezentei decizii. Mai indică că, la corectarea erorilor cadastrale autoritățile trebuie să respecte procedura de corectare prevăzută de legislație astfel, încât să nu fie încălcat dreptul persoanei pe care a fost înregistrat de fapt imobilul. Consideră că, la adoptarea deciziei în cauză, Consiliul local a acționat contrar prevederilor art. 112 alin. (2) al Constituției RM.

În drept, cererea reclamantului este întemeiată pe prevederile articolele 10, 11 alin. (1) lit. a), 20, 118, 146, 189, 206 alin. (1) lit. a), 211, 212 Cod administrativ, art. 68 alin. (3) Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, art. 551 alin. (3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 pct. 25 alin. 5 și pct. 26 alin. 2 din HG nr. 672/2017 pentru aprobarea regulamentelor cu privire la Registrul de stat al actelor locale, Regulamentul privind modul de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor aprobat prin HG nr. 437/2019.

Reclamantul, Oficiul teritorial Orhei al cancelariei de Stat, solicită admiterea cererii de chemare în judecată și anularea deciziei Consiliului local Selișteнr. 2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”.

Prin încheiere protocolară la 21.11.2024 instanța a dispus, în temeiul art. 205 alin. (2) Cod administrativ, de a atrage în proces, în calitate de terț pe Bobeica Lilian (f.d.55)

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 februarie 2025 acţiunea în contencios administrativ înaintată de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Selişte, r-nul Orhei, persoane terțe cet. Lungu Natalia și Bobeica Lilian, cu privire la anularea deciziei nr. 2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii cet. Lungu Natalia” – s-a admis.

S-a anulat decizia Consiliului local Selişte, r-nul Orhei nr. 2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii cet. Lungu Natalia”, ca fiind ilegală.

Solicitarea apelantului:

La 10 februarie 2025 Lungu Natalia reprezentată de avocatul Mustață Eugeniu a declarat apel (nemotivat) împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 februarie 2025, solicită admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii, în partea în care a fost corectat proprietarul bunului imobil cu numărul cadastral *****.

Termenul de declarare a apelului:

Articolul 231 alin. (1) Cod administrativ prevede că hotărîrile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.

Potrivit art. 232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Instanța reține că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 04 februarie 2025, iar apelul nemotivat a fost declarat la 10 februarie 2025, prin urmare, apelul este declarat în termenul legal stipulat la art. 231 Cod administrativ.

Conform art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Copia hotărârii motivate a fost expediată a fost expediată părților la 07 martie 2025, iar reprezentantul apelantei a recepționat-o la 13 martie 2025 (f.d.88 – 89). Apelul motivat a fost depus la 04 aprilie 2025, ceea ce denotă respectarea termenului pentru declararea apelului motivat.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului s-au invocat următoarele argumente: Departamentul de acte de identitate, cetăţenie şi evidenţă a persoanelor al Agenţiei Servicii Publice, prin răspunsul nr. 2352 din 07.02.2015, a confirmat oficial că nu există nicio persoană cu numele „*Bobeica Lilian *****, născut la ******” în Registrul de stat al populaţiei. Prin urmare, datele de identificare introduse în Registrul Bunurilor Imobile (RBI) reprezintă o eroare administrativă gravă, necorelată cu existenţa unei persoane reale, identificabile în drept.

Invocă că, actul administrativ contestat, decizia nr. 2/10 din 08.04.2024, nu a afectat niciun drept real existent, deoarece nu există o persoană concretă, identificabilă, care să deţină dreptul afectat, nu a existat niciun titular care să-şi

revendice acest drept sau să fi formulat cerere prealabilă sau contestaţie împotriva deciziei adoptate;

Astfel, Oficiul Teritorial Orhei nu putea invoca o vătămare în numele unei persoane inexistente sau pasive, fără consimţământul ori solicitarea acesteia.

La caz, neexistând persoana „*Bobeica Lilian* *****”, nu poate exista nici vătămare a dreptului său, nici interes personal, iar acţiunea introdusă de Cancelarie nu poate substitui o acţiune personală de contestare a dreptului.

Oficiul teritorial nu poate invoca o pretinsă încălcare a drepturilor unei terţe persoane (inexistentă) fără mandat sau fără o plângere reală din partea acesteia.

În speță, Cancelaria de Stat nu are un interes propriu în chestiunea dreptului de proprietate al unei persoane inexistente si acţionează ultra vires, în afara mandatului conferit de lege. Astfel, cererea este inadmisibilă dacă reclamantul nu justifică o vătămare proprie, de asemenea, cererea este inadmisibilă dacă este înaintată fără respectarea condiţiei existenţei unui drept sau interes legitim personal.

Menționează că, în cauză, Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat nu invocă vătămarea unui interes propriu, ci încearcă să substituie în mod nepermis o persoană lipsă sau fictivă, ceea ce este contrar cadrului normativ și jurisprudenţei europene.

Apelanta invocă că, actul administrativ contestat nu a produs efecte juridice directe - caracter neexecutoriu și intermediar, ori decizia Consiliului local Selişte nr. 2/10 din 08.04.2024 nu a fost prezentată la Agenţia Servicii Publice în vederea modificării datelor din Registrul Bunurilor Imobile (RBI).

Drept urmare, nu a intervenit nici o modificare înregistrată oficial în privinţa dreptului de proprietate, destinaţiei terenului sau titularului înscris.

În lipsa executării sau punerii în aplicare a deciziei, aceasta nu a produs niciun efect juridic concret, actul rămâne, în esenţă, un act pregătitor sau declarativ, fără a se fi transformat într-un act generator de consecinţe patrimoniale.

Susține că, Cancelaria de Stat nu poate acţiona ca reprezentant procesual al unui cetăţean decât în baza unei procuri, a unui mandat legal sau dacă vătămarea afectează ordinea publică administrativă, ceea ce nu este cazul în speţă. Dreptul real se dobândeşte numai în temeiul unui act juridic valabil şi doar dacă bunul este determinat şi existent la momentul transmiterii.

La fel, menționează că, orice înregistrare în registre publice efectuată în baza unui act juridic inexistent sau necorespunzător este supusă rectificării.

La caz, instanţa nu doar că a greşit în interpretare, ci a fundamentat o decizie de anulare a unui act administrativ pe o prezumţie nefondată, existenţa unui drept valabil dobândit de Bobeica în baza moştenirii - presupunere infirmată de realitatea cadastrală şi istorică a bunului.

Invocă că, decizia Consiliului local Selişte nr. 2/10 din 08.04.2024 are două componente distincte: - Rectificarea erorii de identificare a persoanei - înlocuirea numelui greşit (Bobeica) cu numele corect (*****); - modificarea destinaţiei terenurilor (din „pentru construcţii” în „aferente locuinţei”).

Astfel, dacă instanţa a considerat că doar componenta referitoare la schimbarea destinaţiei este nelegală, aceasta avea obligaţia de a examina dacă partea privind rectificarea erorii poate rămâne valabilă. Ori, nimic din probatoriu sau din considerentele instanţei nu indică faptul că actul nu ar fi fost emis şi doar pentru rectificarea erorii, fără schimbarea destinaţiei.

Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a intentat o acţiune în contencios administrativ susţinând afectarea dreptului de proprietate al unei terţe persoane - Bobeica Lilian *****, care nu a fost prezent în proces.

Reclamantul în prezenta cauză nu a formulat vreo contestaţie sau cerere prealabilă și nu a fost identificat ca persoană reală în sistemele oficiale ale ASP.

În aceste condiţii, reclamantul nu justifică un interes personal sau legitim propriu şi nu poate substitui o altă persoană în exercitarea dreptului său de apărare.

Articolele 63 şi 68 din Legea nr. 436/2006 privind administraţia publică locală, prevăd că, Cancelaria de Stat exercită control de legalitate asupra actelor autorităţilor locale, nu însă şi un drept de reprezentare a unei persoane particulare. Astfel, consideră apelanta că, Cancelaria sau oficiile teritoriale nu pot formula o acţiune contenciosă în numele unei persoane private decât dacă acea persoană este identificată, vătămată si a sesizat autoritatea publică sau instanţa. Cancelaria nu poate substitui dreptul de acţiune al lui Bobeica Lilian *****, în lipsa unei cereri sau plângeri din partea acestuia, sau în lipsa unui mandat expres ori unui interes personal vătămat.

Invocă că, nu există mandat de reprezentare ori cerere din partea persoanei Bobeica, iar, instanța de fond a omis să verifice dacă a fost întrunită condiţia fundamentală a calităţii procesuale conform art. 17 şi 207 Cod administrativ. Decizia Consiliului local Selişte nr. 2/10 din 08.04.2024 a avut ca obiect corectarea unei erori evidente de identificare în documentele de atribuire a terenurilor.

Rectificarea a vizat înlocuirea unui nume greşit - Bobeica Lilian ***** - cu numele moştenitorului real - *****, în contextul în care: - terenul a fost folosit de facto de părinţii şi apoi de moştenitoarea Lungu Natalia; - greşeala de identificare a fost una de natură administrativă, produsă la nivelul primăriei, fără legătură cu realitatea posesiei ori exploatării bunului.

Menționează că, Consiliul local nu a expropriat şi nu a transferat un drept de la o persoană la alta, nu a fost emis un nou titlu, ci doar s-a rectificat numele greşit înscris într-un act vechi, nu s-a modificat posesia, folosinţa efectivă sau exploatarea bunului, iar actele din arhiva primăriei şi dovada plăţii impozitului de către familia Lungu confirmă că terenul a fost deţinut de facto de această familie.

Invocă că, rectificările administrative nu reprezintă ingerinţe în dreptul de proprietate dacă nu afectează situaţia materială a vreunei persoane reale şi nu implică pierderea posesiei.

La caz, posesia nu s-a schimbat, iar rectificarea a fost un demers administrativ pentru aducerea în concordanţă a evidenţei scriptice cu realitatea de fapt.

Susține că, în realitate, titlul de atribuire din 2006 a fost baza creării dreptului, iar dacă a fost emis pe un nume greşit (Bobeica), în absenţa identificării reale a acestuia, situaţia reprezintă o eroare administrativă gravă, nu un drept dobândit valabil.

Astfel, înscrierea în RBI este viciată, iar instanţa de fond a ignorat acest viciu esenţial în fundamentarea deciziei sale.

În speță, instanţa nu a corelat cronologia actelor (moştenire în 1997 față de bun creat în 2006), ceea ce constituie o eroare fundamentală de analiză probatorie. Instanţa nu este legată de soluţia radicală a anulării în întregime, ci are competenţă legală clară de a opera anularea parţială, dacă doar o parte din conţinut este afectată de nelegalitate.

Deoarece, părţile sunt de acord asupra existenţei erorii materiale şi a necesităţii rectificării, singurul aspect disputat era forma (procedura notificării), aşadar, nu mai exista litigiu asupra fondului corectării, ci doar asupra modului procedural în care aceasta a fost realizată.

Poziția părților în ședința de judecată în instanța de apel:

Reprezentantul intimatului Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat Rotaru Natalia a solicitat respingerea cererii de apel cu menținerea hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 februarie 2025.

Apelanta Lungu Natalia, avocatul care-i apără interesele, intimatul Consiliul local Selișteterțul Bobeica Lilian fiind legal citați, în ședința de judecată nu s-au prezentat și n-au comunicat instanței motivele neprezenței.

Articolul 239 alin. (2) Cod administrativ reglementează că participanţii la proces se citează. În citaţie se comunică locul, data şi ora şedinţei. Neprezentarea participanţilor la proces nu împiedică instanţa de apel să decidă în privinţa apelului.

În consecință, Colegiul consideră posibilă examinarea apelului în lipsa părților neprezente.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând legalitatea hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel și materialelor din dosar, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord consideră necesar de a respinge apelul, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.

Probatoriul cauzei denotă faptul că la 08 aprilie 2024 Consiliul comunei Seliște, r-nul Orhei a emis decizia nr. 2/10 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”, prin care a decis:

1. A corecta erorile de identitate comise în procesul transmiterii în proprietate, fără schimbarea posesiei de fapt a terenurilor, conform Anexei nr. 1, parte integrantă a deciziei.
2. A anula Extrasul din registrul de evidența gospodăriilor eliberat pe numele cet. Bobeica Lilian ***** nr. 751 din 10.12.2005.
3. Primarul comunei Seliște, conform actelor confirmative, va corecta titlurile emise cu numerele cadastrale ***** și *****, prin adăugarea inscripției „rectificarea justă”, se va indica data corectării și se va aplica ștampila autorității publice locale.
4. Secretarul consiliului comunei Seliște va elibera titularului de drept prezenta decizie (sau extrasul din decizie) pentru a fi prezentat la IP „Cadastrul Bunurilor Imobile”, care va constitui temei pentru efectuarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile.

5. Sursa de acoperire a cheltuielilor pentru înregistrarea prezentei decizii se determină din contul persoanei vizate.
6. Prezenta decizie se comunică persoanei vizate, intră în vigoare la data includerii acesteia în Registrul de stat al actelor locale și poate fi atacată la Judecătoria Orhei, în termen de 30 zile din data comunicării beneficiarului în conformitate cu prevederile Codului administrativ. (f.d.4)

În calitate de temei de emitere a deciziei respective s-au indicat prevederile art. 10, 117-130 Codul administrativ, art. 14 alin. (1) Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, art. 20 Codul funciar nr. 828 din 25.12.1991, art. 55/1 alin. (1), lit. c) Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25.02.1998, pct. 1-3, 53 alin. (1) Regulamentul privind modul de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor aprobat prin HG nr. 437 din 11.09.2019, ordinul nr. 17 din 19.05.2021 cu privire la aprobarea clasificatorului terenurilor după categoria de destinație și folosință, art. 438 și 439 Cod civil, avizul pozitiv al Comisiei consultative de specialitate.

Prin aceeași decizie Consiliul comunei Selișteexaminând cererea prealabilă și actele confirmative anexate de către Lungu Natalia, prin care solicită corectarea erorilor în registrul bunurilor imobile, a constatat că potrivit datelor din registrul deținătorilor de teren, terenurile aparțineau lui ***** (născut la ***** – decedat la *****), și de fapt acesta și le deținea, dar titlurile eronat a fost perfectate pentru Bobeica Lilian ***** (a.n.*****) și ***** *****.

Urmare a exercitării controlului asupra actului indicat, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a expediat Consiliului raional Orhei notificarea nr. 1304/OT_8-645 din 19.06.2024, solicitând abrogarea deciziei Consiliului local Seliștenr. 2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Ana”. (f.d.5-6)

La 16.08.2024, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, a intentat acțiune către Consiliul local Seliște, r-nul Orhei, terții Lungu Natalia, Bobeica Lilian (atras în proces prin încheiere protocolară la 21.11.2024) privind anularea deciziei nr. 2/10 din 08.04.2024 emisă de Consiliul sătesc Seliște, „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 februarie 2025 acţiunea în contencios administrativ înaintată de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului local Seliște, r-nul Orhei, persoane terțe

cet. Lungu Natalia și Bobeica Lilian, cu privire la anularea deciziei nr. 2/10 din 08.04.2024 ,,Cu privire la examinarea cererii cet. Lungu Natalia" – s-a admis.

S-a anulat decizia Consiliului local Selișteе, r-nul Orhei nr. 2/10 din 08.04.2024 ,,Cu privire la examinarea cererii cet. Lungu Natalia", ca fiind ilegală.

Lungu Natalia reprezentată de avocatul Mustață Eugeniu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 februarie 2025, solicită admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii, în partea în care a fost corectat proprietarul bunului imobil cu numărul cadastral *****.

Conform art.195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Suplimentar, Colegiul specializat scoate în evidență că în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1)-(4) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.

Articolul 373 CPC, prevede: (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la

proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 20 Cod administrativ prevede că dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189 alin. (1), (3) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. În cazurile prevăzute de lege, precum și în scopul revendicării drepturilor ce reies dintr-un contract administrativ, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată și de autoritatea publică.

În această privință este de observat, că Codul administrativ a instituit reguli clare de înaintare a unei acțiuni în contencios administrativ, nemijlocit de către autoritatea publică.

În accepțiunea art.63 alin. (1) al Legii privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006, de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale este responsabilă Cancelaria de Stat, acesta fiind exercitat nemijlocit de Cancelaria de Stat sau de oficiile sale teritoriale, conduse de reprezentanții Guvernului în teritoriu.

Astfel, potrivit art. 206 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

În corespundere cu art. 68 al Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, (1) În cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autorității locale emitente ilegalitatea actului controlat, cerând modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială.

(2) Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat notifică autoritatea administrației publice locale în termen de: a) 30 de zile de la data includerii actului în Registrul de stat al actelor locale – în cazul controlului obligatoriu şi facultativ; b) 30 de zile de la data primirii cererii de efectuare a controlului – în cazul controlului solicitat de autoritatea administrației publice locale sau de persoana vătămată.

(3) În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat.

(4) În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă şi-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, oficiul teritorial al Cancelariei de Stat poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a abroga actul contestat sau în cazul tăcerii autorității locale emitente în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză.

Completul specializat reține că decizia nr. 2/10 din 08 aprilie 2024 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia” a fost publicată în registrul de Stat al actelor locale la 24 mai 2024.Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a

expediat în adresa Consiliul raional Orhei notificare privind abrogarea deciziei nr. 2/10 din 08 aprilie 2024, însă careva răspuns nu a primit.

Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a depus acțiunea în judecată privind contestarea deciziei 2/10 din 08 aprilie 2024 emisă de Consiliul comunal Selișteла 16.08.2024, ceea ce confirmă că acțiunea este declarată în interiorul termenului de prescripție de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de abrogare a actului în cauză, în cazul tăcerii autorităţii locale, în conformitate cu prevederile art. 68 al. (4) din Legea privind publică locală nr.436 din 28.12.2006.

Referitor la fondul cauzei, Colegiul notează că drept temei de anulare a deciziei nr. 2/10 din 08 aprilie 2024 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia” s-a invocat că la adoptarea Consiliul comunei Selișteнu a ținut cont de prevederile art. 55/1 alin. (1) lit. c) Legea nr. 1543/1998 privind cadastrul bunurilor imobile, la fel decizia nu corespunde prevederilor punctelor 25 alin. (5), 26 alin. (2) Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului de Stat al actelor locale aprobat prin HG nr. 672/2017, că nu este clară corectarea erorii, și lipsa în RSAL a materialelor justificative ale dosarului administrativ, care au stat la baza adoptării prezentei decizii.

Colegiul notează că prin prisma dispozițiilor art. 112 Constituția RM, (1) Autorităţile administraţiei publice, prin care se exercită autonomia locală în sate şi în oraşe, sunt consiliile locale alese şi primarii aleşi. (2) Consiliile locale şi primarii activează, în condiţiile legii, ca autorităţi administrative autonome şi rezolvă treburile publice din sate şi oraşe. (3) Modul de alegere a consiliilor locale şi a primarilor, precum şi atribuţiile lor, este stabilit de lege.

Potrivit art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 14 alin. (1) Legea privind administraţia publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, Consiliul local are drept de iniţiativă şi decide, în condiţiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepţia celor care ţin de competenţa altor autorităţi publice.

După cum se reține din dosarul administrativ la 20.02.2023, Lungu Natalia, s-a adresat către Consiliul local Selișteцu cerere prealabilă prin care a solicitat

emiterea unei decizii de corectare a erorilor din decizia Consiliului local Selişte nr. 4/21 din 20.02.1992, și anume – la capitolul repartizării în proprietate privată a terenului cu nr. cadastral *****, Bobeica Lilian ***** să fie corectat cu *****, corectarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral *****, eliberat pe numele Bobeica Lilian *****, cu indicarea deținătorului *****, anularea Extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 751 din 10.12.2005, prin care se confirmă că imobilul care îi aparține este înscris după Bobeica Lilian ***** și operarea rectificărilor în Registrul de evidență a gospodăriilor nr. 9 pagina 84 contul personal 751, prin corectarea din Bobeica Lilian *****, în ***** (f.d.18).

Prin cererea prealabilă din 20.02.2023 Lungu Natalia a solicitat emiterea unei decizii de corectare a erorilor la capitolul repartizării în proprietate privată a terenului cu nr. cadastral *****, ***** ***** să fie corectat cu *****, Andrei (f.d.20).

Astfel, la 04 aprilie 2024 Consiliul comunal Selişte, r-nul Orhei a emis decizia nr. 2/10 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”, conținutul deciziei este expus mai sus.

După cum a constatat și instanța de fond, prin intermediul cererilor formulate la 20.02.2023 adresate Consiliului local Selişte, Lungu Natalia a urmărit scopul emiterii actului administrativ individual favorabil prin corectarea erorilor de identificare comise în procesul transmiterii în proprietate, fără schimbarea posesiei de fapt a terenurilor.

Potrivit pct. 53 HG nr. 437 din 11.09.2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor, 1) greşeli în datele titularului de drept (numele, prenumele şi/sau patronimicul) în titlul de autentificare a dreptului deţinătorului de teren; 2) titlul de autentificare a dreptului deţinătorului de teren a fost eliberat greşit unei persoane cu acelaşi nume şi prenume; 3) a fost identificat incorect titularul dreptului de proprietate asupra bunului imobil.

Astfel, Consiliul local Selişte, în anexa deciziei prenotate a modificat pentru terenurile cu numerele cadastrale ***** și ***** destinația, din „Pentru construcții” în „Terenuri din intravilanul localității” și respectiv, modul de folosință din „Pentru construcții” în „Aferent obiectivului destinat locuinței”, corectări care nu se încadrează în prevederile legale sus menționate și nici în solicitarea cet. Lungu Natalia.

Conform art. 55/1 alin. (1) lit. c) al Legii nr. 1543/1998 privind cadastrul bunurilor imobile, se constată că, erorile în actele justificative emise în procesul transmiterii în proprietate a terenurilor pot fi clasificate după natura lor în: erori de identificare – identificarea incorectă a bunului imobil și a titularului de drept în urma căreia datele referitoare la proprietar din proiectul de organizare a teritoriului și/sau din titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu corespund cu datele din actele de identitate.

Totodată, conform HG nr. 1170 din 25.10.2016, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinaţiei şi schimb de terenuri, proprietarii de terenuri interesaţi de schimbarea categoriei de destinaţie a terenurilor: 1) prezintă un demers: a) Întreprinderii de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului" – pentru terenurile proprietate publică a statului – cu acordul prealabil al autorităţii administraţiei publice centrale care administrează terenul; b) autorităţii executive a unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi sau al doilea – pentru terenurile proprietate publică a unităţii administrativ-teritoriale respective; c) autorităţii executive a unităţii administrativ-teritoriale de nivelul întîi – pentru terenurile proprietate privată; 2) la demers se anexează: a) copia de pe buletinul de identitate (pentru persoana fizică) sau copia de pe decizia de înregistrare a întreprinderii, instituţiei, organizaţiei şi copia de pe extrasul din Registrul de stat (pentru persoanele juridice); b) extrasul din Registrul bunurilor imobile; c) planul cadastral al terenului; d) schema de amplasare a imobilului şi a reţelelor edilitare, avizată de către arhitectul-şef, organele supravegherii de stat (Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, serviciul de salvatori și pompieri atestați), Instituția Publică Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe (pentru toate localităţile, cu excepţia mun. Chişinău), Institutul Municipal de Proiectări „Chişinău proiect" (pentru mun. Chişinău), cu excepţia schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile. d[1]) după caz, acordul de mediu, emis de către autoritatea competentă în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului. În cazul schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice, se anexează suplimentar: e) studiul pedologic elaborat de întreprinderile de stat în domeniu la momentul iniţierii schimbării destinaţiei terenurilor agricole şi silvice; f) decizia de casare, luată de proprietar sau deținător cu acordul proprietarului autentificat notarial, în cazul plantațiilor perene proprietate privată,

sau actul de casare pentru terenurile ocupate de plantații perene proprietate publică, întocmit conform anexei nr. 1 la Regulamentul cu privire la modul de casare şi defrișare a plantațiilor perene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 705/1995; În cazul schimbării categoriei de destinaţie a terenurilor pentru exploatarea zăcămintelor de substanţe minerale utile, se anexează suplimentar: h) actul de certificare a perimetrului minier; i) proiectul de recultivare a terenurilor sau procesul-verbal privind transmiterea-recepția terenurilor restabilite, la finalizarea lucrărilor de recultivare a terenurilor, pentru exploatările de zăcăminte minerale utile epuizate, întocmit conform anexei nr.4 la Principiile de bază pentru restabilirea terenurilor degradate, aprobate prin HG nr. 404/1994; i[1]) încheierea pedologică privind determinarea notei de bonitate a solurilor, pentru terenurile reîncadrate în circuitul agricol sau fondul silvic după recultivare, în scopul calculării prejudiciului cauzat de degradarea stării de calitate a solului, în conformitate cu pct. 11 din nota la anexa la Legea nr. 1308/1997 privind prețul normativ şi modul de vânzare-cumpărare a pământului.

Conform alin. (3) art. 27 al HG nr. 1170 din 25.10.2016, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinaţiei şi schimb de terenuri, se constată că, în cazul deținătorilor de teren, se prezintă actele prevăzute la subpct.1) și 2) și acordul proprietarului terenului autentificat notarial, or, instanța verificînd materialele cauzei nu a constatat anexarea acordului proprietarului terenului.

Colegiul civil reține că la caz, s-au constat încălcările invocate de reclamant/intimat, la adoptarea deciziei Consiliul local Seliște nr. 2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”, având în vedere faptul că în cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că, la adoptarea acestei decizii, Consiliul local Seliște nu a ținut cont de prevederile art. 55/1 alin. (1) lit. c) al Legii nr. 1543/1998 privind cadastrul bunurilor imobile, pct. 53 ale HG nr. 437 din 11.09.2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de corectare a erorilor comise în procesul atribuirii în proprietate a terenurilor și HG nr. 1170 din 25.10.2016, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinaţiei şi schimb de terenuri, proprietarii de terenuri interesaţi de schimbarea categoriei de destinaţie a terenurilor.

Având în vedere cele expuse supra, Colegiul civil reține concluzia instanței de fond privind admiterea cererii de chemare în judecată formulată de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat către Consiliul local Seliște r-nul Orhei, terți

Lungu Natalia și Bobeica Lilian privind anularea Deciziei nr. 2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii Lungu Natalia”.

Colegiul nu va reține argumentul apelantului precum că, Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat nu poate invoca o pretinsă încălcare a drepturilor unei terțe persoane fără mandat sau fără o plângere reală din partea acestuia.

Or, în virtutea atribuțiilor prevăzute de lege, oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat sunt subiecți de sesizare a instanței de judecată în procedura contenciosului administrativ în privința aspectului legalității deciziilor autorităților administrației publice locale. Atribuțiile de control obligatoriu, sub aspectul legalității deciziilor consiliilor locale de nivelul întâi şi ale celor de nivelul al doilea, rezultă din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, Hotărârea Guvernului nr. 657 din 06 noiembrie 2009 și Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009.

Colegiul învederează că Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, Hotărârea Guvernului nr. 657 din 06 noiembrie 2009 și Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009 sunt norme legislative speciale, ce reglementează activitatea administrativă a unui domeniu specific de activitate, iar drept consecință sunt norme derogatorii de la prevederile Codului administrativ.

Astfel, deși, prin adoptarea Codului administrativ, legiuitorul a modificat condițiile și procedura de adresare în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ, acestea nu are aplicabilitatea în cazul acțiunilor depuse de către oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat în temeiul art. 68 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 și pct. 9 subpct. 2) lit. b) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009.

Prin prisma art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, în condițiile speței, normele legislative prevăzute de Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, Hotărârea Guvernului nr. 657 din 06 noiembrie 2009 și Hotărârea Guvernului nr. 845 din 18 decembrie 2009 au forță de norme legislative speciale derogatorii de la regula generală, prevăzută în Codul administrativ.

În acest context, completul de judecată notează că hotărârea primei instanțe privind admiterea acțiunii în contencios administrativ formulată de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat este întemeiată, iar argumentele invocate în apel nu constituie temei de casare a hotărârii contestate, din care motiv apelul declarat de avocatul Musteață Eugeniu în interesele terțului Lungu Natalia

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 04 februarie 2025, se respinge.

Conducându-se de prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, Colegiul civil și de contencios administrativ, -

d e c i d e :

Respinge apelul declarat de avocatul Musteață Eugeniu în interesele terțului Lungu Natalia în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată formulată de Oficiul Teritorial Orhei al Cancelariei de Stat către Consiliul local Selișteu r-nul Orhei, terți Lungu Natalia și Bobeica Lilian privind anularea Deciziei nr.2/10 din 08.04.2024 „Cu privire la examinarea cererii cet. Lungu Natalia”.

Decizia este definitivă și executorie cu drept de recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,
Judecător: Elena Grumeza

Judecători: Svetlana Ghercavii

Natalia Costaș